

Terug in de tijdcapsule

Mariëtte Brink

Schrijver: Mariëtte Brink
Coverontwerp: Mariëtte Brink
ISBN: 9789403754277
© Mariëtte Brink 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

1

Het kan soms zo ineens de kop opsteken. Of het aan het weer ligt of misschien aan die bepaalde periode in de maand, daar is geen wetenschappelijk onderbouwde verklaring aan te verbinden. Feit is dat je energie krijgt van het idee dat je spullen straks overzichtelijk geordend op de schappen staan. Deze keer ga je de boel eens grondig uitmesten en alles wat je het laatste jaar niet hebt gebruikt, gaat gewoon weg. Daar hoef je toch niet flink voor te zijn? Hoe moeilijk kan het zijn?

Je hebt er zin in! De zuigkracht van de kastdeur is niet te weerstaan en terwijl je je hand bijna gretig in de richting van de klink beweegt, kom je op het idee om etiketten op de voorraadbussen en opbergboxen te plakken. Dan kun je in het vervolg in een oogopslag zien wat je nodig hebt en je verheugt je al op het resultaat door te denken aan de perfecte plaatjes in woonbladen. Alle kleuren en vormen passen bij elkaar en je wilt hetzelfde voelen als het fotomodel dat zelfgenoegzaam aan een glas rode wijn nipt.

Sommige mensen kennen deze opruimwoede in het geheel niet. Ze zouden willen dat ze het kenden, want opruim-goeroes beweren dat het rust en ruimte in het hoofd geeft. Deze wanhopigen zonder *opruim-gen* willen de chaos in huis wel oplossen, maar missen het overzicht en weten simpelweg niet waar ze beginnen moeten. Het lukt hen maar niet om orde in hun spullen aan te brengen. Of ze zijn gewoon te lui. En dat geldt bij uitstek voor Cecile.

Cecile zucht diep als ze de stokoude bananendoos naar zich toetrekt en haar hand wat tussen de groezelige rommeltjes door laat gaan. Haar oog valt op het oude soepblik en tegelijk voelt ze zowel weerzin als nieuwsgierigheid in zich opkomen.

De immer nieuwsgierige George – haar jongste kleinzoon en oogappel – vist het blik gretig uit de doos.

‘Wat is dit?’

‘Wat staat erop?’ antwoordt oma Cecile en trekt haar wenkbrauw uitdagend op.

‘Xuno kippensoep,’ leest de tiener voor.

‘Vroeger aten de mensen nog echte kippen,’ zegt oma plagend.

‘Grose!’ roept George en zegt ook dat hij het zielig vindt.

‘Ach. Dat was toen heel normaal.’

‘Vond je dat niet zielig dan?’

‘Ik was er niet bij als ze de kip slachtten,’ reageert ze luchtig en vervolgt: ‘Ze waren in laboratoria al wel aan het experimenteren met kweekvlees, maar dat vond ik toen eerlijk gezegd niet aantrekkelijk klinken.’

‘Hoezo? Dat is toch normaal?’ reageert George en schudt ondertussen het metalen ding.

‘Het klinkt niet als soep,’ concludeert hij en bestudeert het sleetse zwarte stempel op het deksel. ‘Wat betekent T.H.T. 01-11-21, oma?’

‘Wat denk je? Jij bent zo slim. Volgens mij weet je dat wel,’ daagt ze hem uit.

George trekt een vies gezicht en roept tegelijk ook gefascineerd uit dat het zowat een halve eeuw te oud is.

In eerste instantie was het heel handig geweest dat de lenige George wat dozen onder de schuine kanten van

het dak naar voren had getrokken. Het liefst had hij de inhoud overhoop gehaald en alles bekeken – dat zag oma Cecile wel – maar ze had dat voorkomen, want dan zou de chaos op de zolder helemaal niet meer te overzien zijn. Ze had moeite moeten doen om hem weer naar huis te krijgen en hier zit ze nu, omringd door al die oude prullaria die ze jaren eerder uit had moeten zoeken. Ze moet altijd een bijzonder goede reden hebben om op te ruimen en die reden heeft zich nu aangediend.

Ze zucht nog eens en probeert zichzelf te motiveren. Ze doet dat door haar smart-medaillon voor de mond houden en te zeggen: ‘Penthouse.’

Direct licht er een afbeelding op en Cecile houdt het medaillon op het witte dakbeschoot gericht, zodat het plaatje daarop wordt geprojecteerd.

Ze heeft haar zinnen gezet op het mooiste appartement dat er in het dorp gebouwd wordt en dat kan omdat haar echtgenoot haar goed achtergelaten heeft.

‘Living,’ spreekt ze en meteen verschijnt er een 3D-filmpje op de schuine onderkant van het dak. In de hoek ziet ze een kleine pantry. Klein, want waarom zou je een grote keuken nemen, als je toch niet zelf kookt.

‘Wat een opluchting dat de mensheid tegenwoordig geen uren meer aan het aanrecht hoeft te staan om iets eetbaars op tafel te zetten,’ verzucht ze en denkt terug aan haar moeder en de lange boodschappenlijst waarmee zij naar de supermarkt toog. Kratten vol zware blikken en potten, grote pannen pruttelend op het fornuis, aanrechtkastjes vol voorraad en keukenspullen en dan die torenhoge vaat elke dag weer. Ze komt dan ook uit een groot gezin.

Cecile heeft nooit spijt gehad van haar bewuste keuze om maar een kind te krijgen. Toen hij klein was, heeft haar zoon wel eens geklaagd over het missen van een speelkameraadje in huis. Maar toen hij ouder werd beseftte hij terdege dat er ook voordelen aan zaten. Zij en haar man hebben goed voor hem gezorgd. Hij kon zonder studieschuld aan de slag en ze hebben hem financieel geholpen toen hij een huisje wilde kopen.

Eigenlijk begrijpt Cecile niet dat haar zoon zelf nu voor een huis vol kinderen gekozen heeft. Hij heeft een goed betaalde baan, maar dat kan nooit genoeg zijn om de vier studies te betalen en hen ook nog te helpen als zij op zichzelf gaan wonen. Oma Cecile maakt zich daar wel eens zorgen over. Soms is ze bang dat haar zoon verwacht dat zij de kleinkinderen wel een zak geld mee zal geven en die gedachte geeft haar een naar gevoel in de onderbuik, want ze is nog niet klaar met leven. Ze wil eerst nog naar dat luxe penthouse verhuizen. Wie kan haar dat kwalijk nemen? Sinds ze weduwe is, adviseert iedereen haar immers om het grote vrijstaande huis dat zo leeg voelt te verkopen.

Cecile pakt het oude soepblik en als zij via de twee trappen naar beneden loopt, sluit ze de geopende deuren van al die ongebruikte kamers. Onderaan de laatste trap tilt ze haar hoofd op naar de grote kroonluchter die met een enorm lange ketting bovenin de vide bevestigd is. Het was ooit een hele heisa geweest om dat ding daar neer te hangen. Ze zal hem laten hangen voor de volgende eigenaren. Dan moeten die maar zien wat ze ermee doen.

Cecile loopt naar de keuken die ze ineens bespottelijk groot vindt. Ze beseft dat er sinds de bouw van deze

grote woning veel veranderd is. ‘Wat moeten de nieuwe bewoners met zo’n reusachtige keuken?’ In een generatie tijd zijn supermarkten grotendeels omgebouwd tot *foodhomes*, die een eigen keuken min of meer overbodig maken.

Blijkbaar zijn er massa’s mensen die de moeite niet nemen om zelf te koken, want in de avonden zitten de eetgelegenheden afgeladen vol. Bij de introductie werd er door critici nog beweerd dat dit menig gezinsleven zou ontwrichten, maar dat pakte anders uit dankzij de vele huiskamerachtige hoekjes die er toen in zijn gemaakt. Die opstelling met hoekjes bleek uiteindelijk ook aantrekkelijk voor jongeren om overdag in groepjes te werken aan een schoolproject en zo gelijk het eenzame thuisstuderen wat te onderbreken.

Cecile heeft het grote, oude blik nog steeds in haar linkerhand en verplaatst het naar haar rechterkant. Het is in deze tijd onvoorstelbaar dat zo’n klein beetje eten in een dergelijke kostbare wegwerpverpakking wordt gedaan.

Terwijl ze haar witte keuken nog eens bekijkt, bedenkt ze welke kleur ze voor de nieuwe pantry zal kiezen. Ze weet het nog niet. Wat ze wel weet is dat ze niet meer zoveel keukenkastjes met allerhande kookgerei nodig heeft. Geen geknoei meer aan het aanrecht. Geen grote, vette vaat en dus ook geen ruimtevreterende vaatwasser.

Koken is nooit haar hobby geweest. Er is maar een minpunt aan dit concept en dat is dat ze het niet op een eerder moment in haar leven hebben bedacht.

Cecile bekijkt het oude Xuno kippensoepblik. Die slimme George had goed gevoeld dat er geen soep meer in zit.

Ze draait het blik om. Voor de gelegenheid hadden ze het destijds met een blikopener aan de onderzijde geopend, zodat de bovenkant met het lipje intact bleef. Haar broer heeft de onderkant weer dicht gesoldeerd voor haar en haar twee jeugdvriendinnen Martha en Anke.

‘Hoe zou het met de meiden zijn?’ vraagt ze zich af.

Ze waren destijds zo verbonden met elkaar geweest, dat het niet mogelijk leek dat hun band ooit verwateren zou. Toch is dat wel gebeurd. Sinds de traumatische gebeurtenis zijn ze als bootjes uit elkaar gedreven.

Met afschuw leest ze op het originele soepetiket dat er suiker bij de ingrediënten staat en herinnert zich dat er vroeger bijna geen product bestond waar dit niet in zat. Tegenwoordig wordt het zo’n beetje als vergif afgedaan. Cecile zet het blik op de keukentafel. Haar maag rammelt en als ze naar buiten kijkt ziet ze de eerste thuiswerkers al over de wandelpaden naar de *foodhomes* vertrekken. Anderen zijn onderweg in de taxi-shuttles die bijna geluidloos over de voormalige straat zoeven. Ze neemt haar smart-medaille al in de hand, maar twijfelt of ze ook zo’n sateliet-gestuurde taxi zal bestellen.

Opeens verschijnen er een paar regendruppels op de ruit en ze ziet dat de wandelaars hun paraplu opsteken. Hoezeer de maatschappij ook verandert, het weer doet daar niet aan mee.

Ze besluit om vandaag toch maar te putten uit haar voorraad met maaltijden die ze zo af en toe in het *foodhome* bestelt en ophaalt. Ze neemt iets dat op hard kunststof lijkt uit de koeling, zet het in de magnetron en stelt deze in. Daarna bekijkt ze hoe het oude soepblik

geopend moet worden. Ze herinnert zich dat het ringetje af kan breken als je het verkeerd gebruikt. Misschien moet ze het maar dicht laten. Was het niet juist de bedoeling dat het dicht zou blijven?

De meeste mensen stoppen mooie herinneringen voor later in een tijdcapsule. Dat was in hun geval wel anders. Hebben ze misschien om die reden toen niets afgesproken over het openmaken?

Destijds was het voor haar in ieder geval niet nodig om te denken aan het openen. Het ging vooral om het maken en het sluiten. Die laatste symbolische handeling leek de ellende verzegelen. Als de emoties in die eerste tijd weer opspeelden, dan hield ze zichzelf voor dat met het blik ook die nare periode afgesloten was. Het diende te worden vergeten. Ze moest weer verder.

Maar het is allemaal zo lang geleden. Die pijn van toen voelt ze niet meer, dus daarvoor hoeft ze het blik niet dicht te laten. Als ze wil verhuizen, zal ze haar grote huis vol spullen moeten uitzoeken en opruimen.

Ze neemt haar medaillon voor de mond en spreekt: 'Hoe open ik een antiek soepblik?'

Ze laat het filmpje op de wand afspelen en doet de getoonde beweging na. Het lukt en ze schudt de inhoud leeg op tafel. Het zijn drie groezelige enveloppen. De roze is van haar en ze heeft er destijds met sierlijke letters haar naam op gezet en een hartje op de i. Ze glimlacht erom en beseft dat er door de huidige jeugd weinig meer met pen op papier geschreven wordt.

Op de andere enveloppen staan de namen van Martha en Anke. Cecile bevoelt de envelop van Anke. Er zitten kleine klontjes of steentjes in, maar ze kan niet raden

wat het zijn. De envelop van Martha bevat een harde kaart of iets dergelijks. Een pasje misschien?

Wat haar eigen envelop bevat, weet ze maar al te goed. Het is een souvenir uit een nare tijd, maar dankzij de laatste decennia waarin ze het goed heeft gehad, lijkt de envelop uit een vorig leven te stammen. Ze is overigens blij dat zij degene is die alles in handen heeft, want ze moet er niet aan denken dat iemand anders de inhoud zou zien. Zou dat ook voor de anderen gelden?

Ze laat alle enveloppen dicht en legt ze samen met het blik op de tafel.

Nogmaals geeft ze het medaillon opdracht en vraagt nu naar de gegevens van Martha en noemt daarbij haar achternaam, geboortedatum en oude adres. Ze legt het medaillon daarna tegen haar oor en hoort wat haar huidige adres en telefoonnummer is. 'Wil je Martha bellen,' vraagt de computerstem?

'Nee,' zegt Cecile. 'Gegevens opslaan.'

Hetzelfde doet ze voor Anke.

'En nu?' vraagt Cecile zich in gedachten af.

Ze zet een glas water op tafel, haalt de maaltijd uit de magnetron en neemt plaats. En terwijl ze zonder bewust te proeven een hap neemt, wordt in haar hoofd de oude tijd als een tapijt uitgerold.

2

In de toekomst zal het hondenbezit vanwege de bacteriën en parasieten in de poep aan banden worden gelegd. Maar zover is het rond het jaar tweeduizend twintig nog niet. Bij Martha thuis hebben ze weer een nestje met gouden labradors en ze zijn bijna allemaal al besproken.

Zolang het kleine spul nog rondhuppelt, geniet Martha er zoveel mogelijk van. Haar jongere broertjes en zusjes zeuren nog of ze er zelf een mogen houden, maar Martha heeft dat al afgeleerd. Met het ouder worden, kwam het besef dat haar ouders de inkomsten van het nestje niet kunnen missen. Alleen de laatste pup staat nog te koop op zoekhoek.nl en de advertentie is door veel geïnteresseerden bewaard, dus die raken ze wel kwijt.

Binnenkort zullen de poezen ook weer kittens krijgen en ook die zullen ze op zoekhoek.nl verkopen aan de hoogste bieder. De website is belangrijk voor haar ouders. Hun motto is: 'Als je iets nodig hebt, dan kijken we eerst op [zoekhoek](http://zoekhoek.nl) en als je iets niet meer hoeft, dan proberen we het daarop te verkopen.'

Martha geeft de blonde lievelingen een laatste aai over hun kopjes en grijpt met tegenzin haar schooltas. Aangekomen bij haar fiets, verschijnt er een frons op haar voorhoofd. Ze was vergeten dat de achterband de vorige avond al wat zacht was. Die zondagavond was ze zo laat thuis gekomen, dat ze geen puf meer had om de fietsband op te pompen. Het wekelijkse afscheid nemen van Xavier viel haar steeds zwaarder.

Inmiddels staat de band half leeg en zo snel als ze kan sluit ze de slang van de fietspomp aan en begint als een razende te pompen. Het werkt, maar als ze zichzelf daarna zo rap mogelijk langs de andere fietsen in het schuurtje wurmt, scheurt ze haar rokje. Martha bijt op haar lip. Ze kan wel janken, want ze had hem net nieuw – dat wil zeggen dat de tweedehands rok voor haar net nieuw is. Ze houdt zich flink, spurt naar buiten en fietst zo snel mogelijk naar het station.

Daar staan haar vriendinnen al op het perron en Martha ziet de ogen van Cecile en Anke naar haar gescheurde kledingstuk gaan.

‘Dat gebeurde net toen ik op de fiets stapte,’ bromt ze en vult aan dat ze geen tijd meer had om zich om te kleden. ‘Jammer,’ zegt Anke gemeend, maar Cecile zegt niets. Martha weet dat zoiets de ijdele Cecile nooit zou overkomen, want haar moederkloek zou dat niet toelaten. Om de verloren tijd van het omkleden in te halen, zou die perfectionistische vrouw haar dochter met de auto naar het station brengen.

Martha vindt Cecile’s moeder – haar toekomstige schoonmoeder – niet onaardig, maar ze is altijd een beetje zenuwachtig als ze daar heen gaat. Ze heeft het gevoel dat ze uit de toon valt tussen de dure meubels en kinderen met adellijke namen.

De vriendinnen stappen in en de trein brengt hen naar het MBO.

Martha kijkt maar weer eens beschaamd naar haar kapotte rok. Gelukkig staat er een praktijkles op het programma. De witte labjas verhult het gescheurde kledingstuk. Omdat ze zich niet druk hoeft te maken om wat anderen van de rok zullen denken, kan ze haar